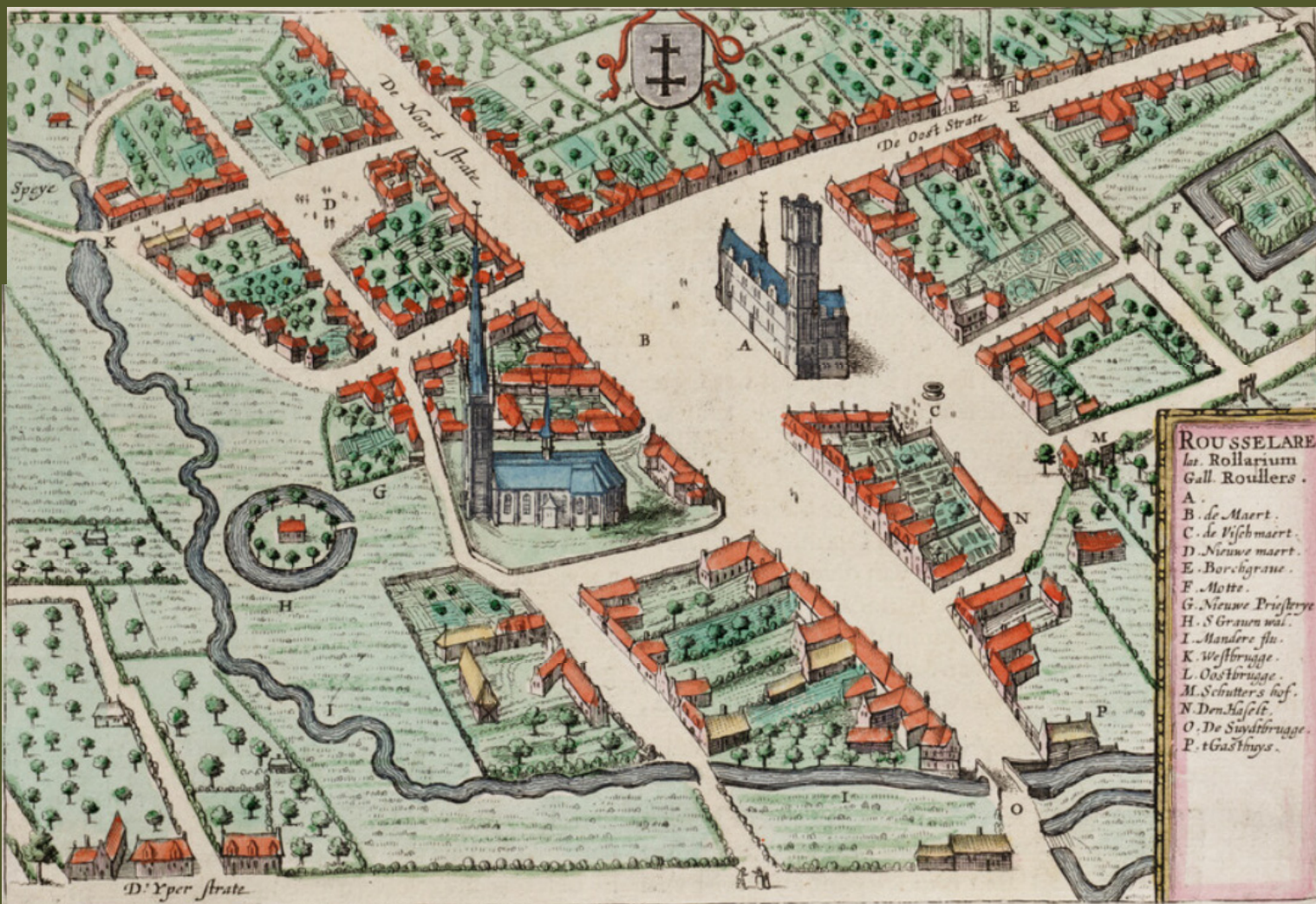

DE "VERGETEN" GESCHIEDENIS VAN HET SCHILDERIJ VAN ALFONS BLOMME
SCHUWE MAANDAG 19/10/1914 IN ROESELARE
GEERT MESSIAEN
overdruk uit:

ERFGOED ROESELARE

Jaargang 14 nr. 1
juni 2025

Driemaandelijks tijdschrift van de
West-Vlaamse Gidsenkring Mandeldal en
Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap
voor Roeselare en Ommeland

verantwoordelijke uitgever: Bart Blomme Europastraat 13 8770 Ingelmunster

DE “VERGETEN” GESCHIEDENIS VAN HET SCHILDERIJ VAN ALFONS BLOMME SCHUWE MAANDAG 19/10/1914 IN ROESELARE

Geert Messiaen
ere-schepen stad Roeselare
gewezen voorzitter Willemsfonds Roeselare en Zeegbare Herten

Het Schilderij “Schuwe Maandag” van de hand van de Roeselaarse schilder en etser Alfons Blomme (1889-1979) prijkt sedert 1983 in het Roeselaarse stadhuis.

Het schilderij dateert van 1927 en herinnert aan de gruwelen van de Duitsers op maandag 19 oktober 1914 in Roeselare.

Jaarlijks is er trouwens nog een herdenking van “Schuwe Maandag” rond 19 oktober aan de Kapel “Schuwe maandag” in de Ardoisesteenweg te Roeselare, dit ter herdenking van de 39 burgerlijke slachtoffers aldaar.

Aan het doek is een belangrijke stuk geschiedenis verbonden.

De opdracht tot het schilderen ging uit van het Roeselaars Instituut Tant-Roels, indertijd een bekende schoolinstelling in Roeselare. Een wereldlijke school voor jongens, nu Atheneum. Opgericht door Henri Tant (1844-1927), deze was een Roeselaarse bedrijfsleider en liberaal politicus en tevens de grondlegger van de protestantse gemeenschap in Roeselare. Het was onder impuls van Emile Benoot, toenmalig hoofdonderwijzer van de lagere vrijzinnige jongensschool van het Instituut Tant-Roels dat de opdracht gegeven werd.

Het doek werd bij de ontbinding van het Instituut Tant-Roels, in de jaren 40, overgedragen aan de Rederijkerskamer "*de Sebaere Herten*" uit Roeselare, die er dus eigenaar van werd.

Het doek toont twee gedeelten.

Op de linkerkant rukken de Duitse soldaten de stad binnen en dan meer bepaald in de Walenstraat.

Op het rechtergedeelte ziet men de Sint-Michielstoren en de verwoestingen aan de vaart.

De geschiedenis van deze Roeselaarse Rederijkerskamer, die trouwens Koninklijk werd door de geschiedenis heen, zou teruggaan tot 1398!

Bij het ontstaan droeg zij de naam van "*Sebaere Herten*", later gewijzigd tot "*Zeegbare Herten*". Als bron halen we hier een brief aan van Eerwaarde Heer Hugo Verriest: "*De naam der Koninklijke Rederijk-kamer "Zeegbare Herten" schijnt geweest te zijn "Sebaere Herten"*."

Het verbeeldde een lijkaar, daaronder stonden twee herten en daarboven de letter Z.

Het was een soort rebus waarvan de oplossing was : "*Zé-baer-Herten*".

Het Willemsfonds Roeselare en de rederijkerskamer de Zeegbare Herten werden statutair op een bepaalde datum in één vereniging verenigd.

In 1982 werd door de toenmalige Raad van Beheer van de Koninklijke Rederijkerskamer Zeegbare Herten en Willemsfonds VZW een brochure uitgewerkt ihkv een BTK project onder de leiding van de heren Palmer Doubel en Gilbert Werniers.

De toenmalige beheerraad was als volgt samengesteld: Geert Messiaen, voorzitter; Erik Goormachtig, ondervoorzitter; Raf Corijn, secretaris; Guido Delahaye, penningmeester; Louis Bril; Roger Declercq; Eric Decaestecker; Palmer Doubel; Georges Ghijs; Eddy Lebon; Francis Werbrouck en Gilbert Werniers.

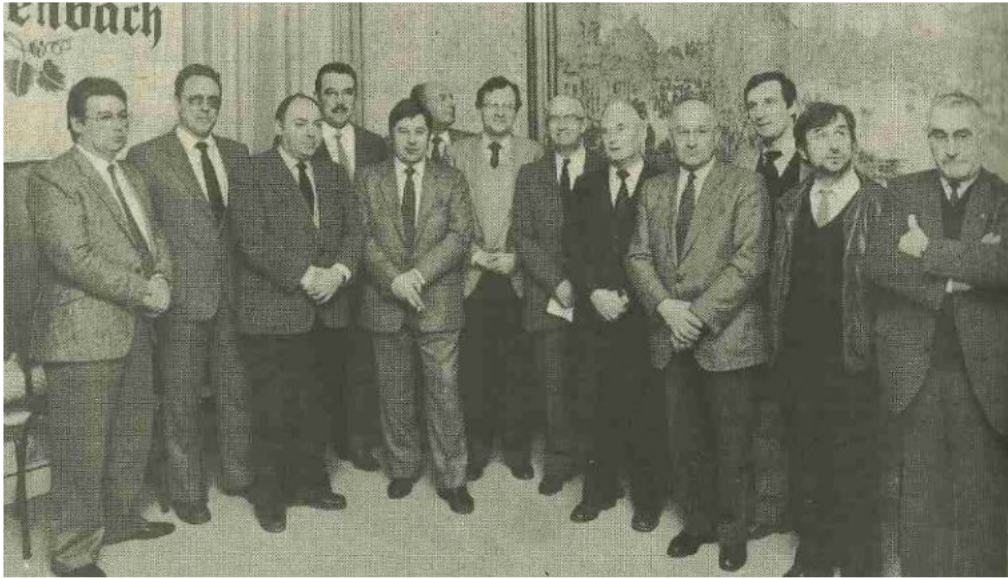
De brochure (23 bladzijden), na uitgebreid opzoekingswerk en studie, resulteerde in volgende delen:

- inleiding;
- ontstaan de Zeegbare Herten;
- werken en levenspatroon der Zeegbare Herten.

Als bijlagen in de brochure treffen we eveneens volgende brieven aan van de Zeegbare Herten:

- brief 27 september 1900 aan Prins Albrecht van België met verzoek tot het toekennen van de Prinselijke eretitel;
- brief 19 oktober 1900 van Prins Albrecht aan de Zeegbare Herten inhoudend toelating de eretitel van Prinselijke maatschappij te dragen;
- brief 14 november 1910 van de Zeegbare Herten aan Zijne Majesteit met bedanking bij de verheffing onzer Rederijkkamer tot de rang van Koninklijke Maatschappij

Het schilderij werd in 1983 onder het voorzitterschap van Geert Messiaen in "bruikleen" overgedragen aan stad Roeselare met name aan de toenmalige schepen van cultuur, de heer Spinnewijn.

*Het toenmalig bestuur van het Willemsfonds bij de overdracht van het schilderij.
Het Wekelijks nieuws 23/12/1983, foto BVR.*

Gilbert Werniers schreef er in het Wekelijks Nieuws van 23/12/1983 een uitgebreid artikel over, waarin tevens de historiek nogmaals werd herhaald.

Voorheen bevond het schilderij zich decennia in de bovenzaal-vergaderlokaal van de Liberalen, van de Zeegbare Herten en het Willemsfonds in Roeselare namelijk in *Au Grand Café*, Noordstraat te Roeselare.

Bij de overdracht van het schilderij naar stad diende bij mijn weten zelfs een "venster" opgebroken te worden en naar verluidt werd het schilderij opgerold.

Te noteren valt, dat het in de jaren '30 ook opgerold werd binnengebracht en ter plekke in een kader werd geplaatst.

Het schilderij bevindt zich nu in het Stadhuis.

Vermelden we ten slotte ook nog dat Geert Hoornaert en Ferdie Callewaert in enkele historische bijdragen verwijzen naar de banden met *de Sicambers* (blaasinstrumenten) en het *Willemsfonds-Zeegbare Herten*, alsmede naar de toenmalige maatschappij van onderlinge bijstand *De Leopoldisten*, opgericht in 1858 en één van de oudste maatschappijen van onderlinge bijstand, zeg maar ziekenfonds in ons land.

De historiek van dit schilderij lijkt m.i. onvoldoende, zeg maar niet bekend bij het grote publiek.

Bronnen :

Brochure 1982 BTK project Zeegbare Herten en Willemsfonds
Artikel van Gilbert Werniers in het Wekelijks Nieuws 23/12/1983
Mondelinge overlevering

